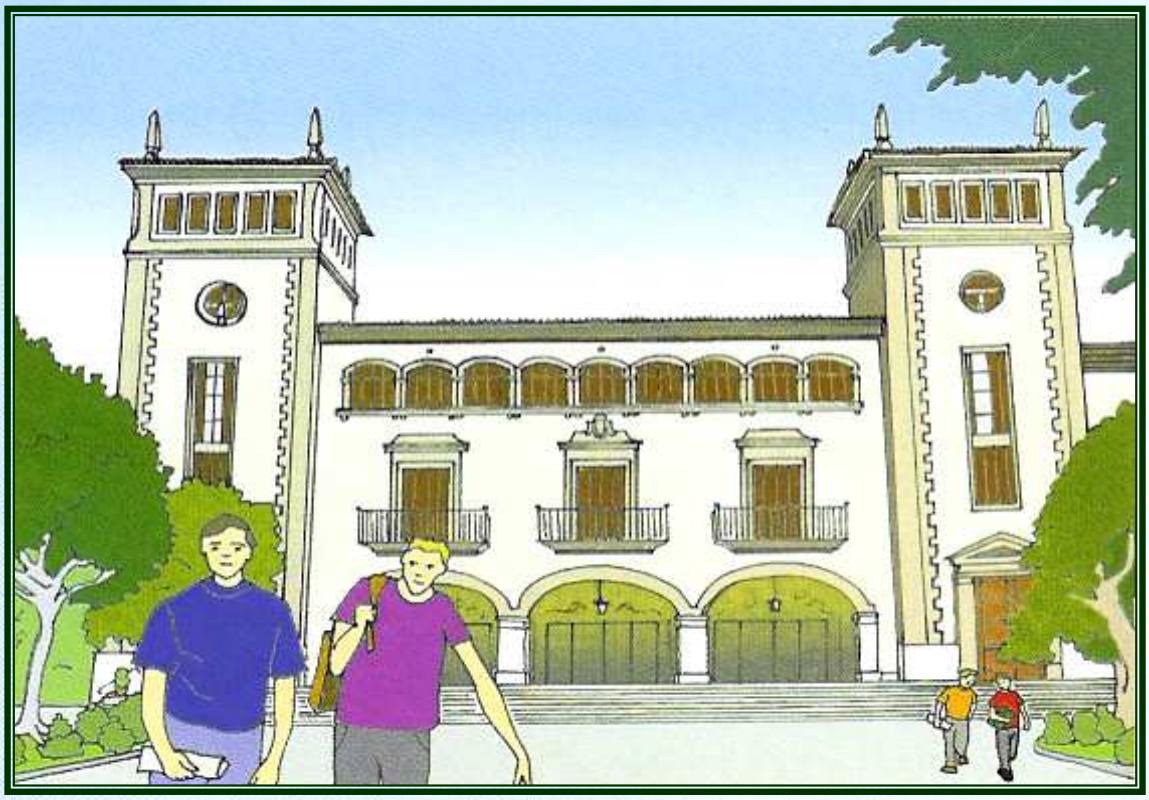

Modèlics i modelicons

Maig 2007 | Espècie de revista, butlletí o lo que sigui | nº 14

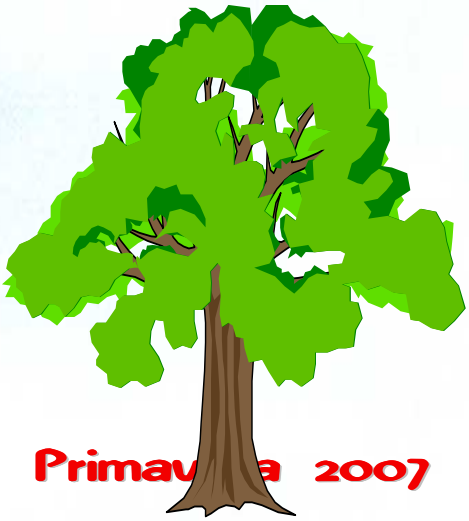

« Sap que la soca més s'enfila,
com més endins pot arrelar »
(Joan Alcover)

Modèlics

i

modelicons

Addenda especial de darrera hora

Ha mort En Biel

Jaume Sancho

Sembla una fatalitat, però ja és la segona vegada que la mort sobtada d'un company nostre troba aquesta revista amb el peu canviat, en el precís moment que ja està feta i quasi en el moment que ha de sortir per correu... Fins el mateix sobre per a ell ja estava imprès i a punt d'enviar a un destinatari que ja no el podrà rebre.
Enyorarem en Biel i el recordarem sempre com un home ferm i de petjada fonda.

En aquest mateix número hi trobareu un article seu que me va enviar pocs dies abans de morir sobre el darrer concert de la "Schola Camtorum" de Mallorca., un article que malauradament haurà resultat article pòstum.
No hem pogut, tampoc aquesta vegada, refer tota la revista com hagués calgut si hi hagués hagut temps i no hagués estat ja feta, però per al proper número us demanaré a tots que manifesteu el vostre record de comiat i d'homenatge a aquest gran amic nostre de tota la vida.
Al cel sia. I el nostre condol més sentit a la seva dona i als seus fills.

Modèlics i modelicons

Maig 2007 Espècie de revista, butlletí o lo que sigui nº 14

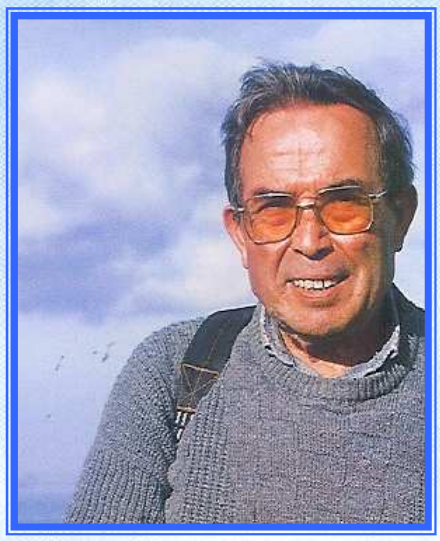

Per a començar...

ROMA, ALMA PARENTS...

per Pere Orpí Ferrer

Segons el meu DNI, som el més vell del curs, encara que no ho sembli (modèstia a part): n'hi ha de més calbs i/o més grisos que jo. Però malgrat tot, els anys no perdonen i la processó va per dedins. De cada dia torn més peresós i la feina em ret més poc, com si ja fes el noviciat per a una jubilació que d'altres més joves ja han assolit.

En Jaume Sancho em comanà "dos palabritas" per a *Modèlics i modelicons* quan feia les maletes per anar a passar un mes a Roma fent un curs de reciclatge. Li vaig demanar pròrroga i, com que 'lo promès sia atès', de tornada no m'ha quedat més remei que posar fil a l'agulla. Ara que ho tenc fresc, vos contaré com ha anat la meva estada per devers els turons de la Ciutat Eterna.

El curset en qüestió figura en els papers com a "XX Curso de Actualización Sacerdotal", organitzat pel "Pontificio Colegio Español de San José". No obstant això, no vaig haver de fer cap professió d'espanyolisme, ni jurar bandera ni res semblant. Això sí: el meu nom i llinatges els escrigueren a la fotrenca, com si fossin estrangers.

Dia 12 d'abril partírem de Mallorca quatre dignes representants del clergat de l'illa: Joan Font, Miquel Parets, Manolo Montero i un servidor. Passada la primera setmana, en Miquel va fer figa i hagué de tornar per motius de salut: segons els metges romans, tenia corcs a la "posteta".

Compartírem la casa amb una trentena de cursillistes de l'Estat Espanyol i un argentí, a més d'un centenar d'estudiants fixos, entre ells dos mallorquins: Nadal Bernat i Antoni Vadell. D'un grup i de l'altre, no cal dir que la colònia més nombrosa era la valenciana. I és que les mitres no s'improvisen... Ja ens ho deia D. Bernat Julià quan va anar a Roma a treure devers tres títols d'un cop: "Hay que ponerse en camino".

Normalment teníem tres hores d'escola cada matí (en castellà, com se suposa), llevat dels dissabtes i diumenges. Per si vos interessa, vet aquí les matèries i els corresponents professors:

---Els Evangelis en la vida de l'Església (Rafael Aguirre Monasterio).
---Els orígens del Cristianisme (Jorge Juan Fernández Sangrador).
---Cristologia actual (Ángel Mª Navarro Lecanda).
---Evangelitzar avui (José Luis Moral).
---Teologia i espiritualitat del sacerdoci (Alfonso Crespo Hidalgo).
---Teologia Moral (Antoni Nello Figa).
---Teologia i espiritualitat litúrgica (Aurelio García Macías).
---Qüestions actuals de Teologia. Eclesiologia (Salvador Pié i Ninot).
---Qüestions actuals de Dret Matrimonial (Ignacio Pérez de Heredia).

Fora de programa, també dedicàrem un matí a Pastoral de la Salut, sota la direcció d'Arnaldo Pangrazzi.

Altres activitats programades foren:

---Una audiència papal multitudinària i ben assolellada a la plaça de Sant Pere. Al final, vaig tenir la satisfacció de rebre la benedicció "Urbi et Orpi".

---Una excursió a Pestum i Pompeia, una altra a Florència i una altra a Assís.

---Una visita guiada i exhaustiva a les excavacions del Vaticà i una altra a les catacumbes de Priscil·la, mausoleu de Constança i basílica de Santa Agnès.

---Un recés espiritual dirigit per mons. Esquerda, un diumenge matí, en el Col·legi Urbanià, al Gianicolo, amb una vista esplèndida sobre el Vaticà, "angelus" inclòs.

---Presentació de l'edició italiana del llibre del Papa sobre Jesús de Natzaret, a càrrec del nostre paisà P. Lluís Ladària i del capellà periodista Antonio Pelayo, antic conegut de Comillas.

Els mallorquins, pel nostre compte, férem també dues sortides fora de Roma:

---Tívoli, ciutat bellíssima, on trescàrem la 'Villa d'Este' i la 'Villa Gregoriana', brufades de fonts i de cascades. Si l'aigua engatàs, els sentits n'haurien sortit amb una bona trompa.

---Ostia Antica, un gran conjunt monumental romà, amb carrers empedrats i mosaics que fa consciència haver de trepitjar. També hi ha diversos "mitreus" (però no dels episcopals, que es troben a la Cúria vaticana, sinó llocs de culte al déu Mitra)...

Per dins Roma, vaig tenir i aprofitar l'ocasió de trescar pels racons de l'art i de la història, i de petjar els marbres polícroms de les Basíliques i de tot un rosari de temples i palaus. I no en parlem de museus, que n'hi ha un a cada cantó i per a tots els gusts. A molts d'ells, generalment els que depenen de l'Estat Italià, l'entrada és gratuïta per als majors de seixanta-cinc anys i menors de devuit. Jo duia el DNI sempre a mà. En canvi als Museus Vaticans fan passar tothom pel tub: 13 euros, encara que siguis capellà. Multiplicau pels milers de persones que hi circulen cada dia, i veureu que queda ben en ridícul la viuda pobra de l'Evangeli, amb els seus dos centimets tan valorats per Jesús. I llavors encara vendran a mendicar el famós 'òbol de Sant Pere'!

Parlant de diners, la fontana de Trevi i altres fonts de Roma fan col·lecció d'una bona solada de monedes. Hi ha gent tan ingènua i supersticiosa que creu que això els garantitza tornar a Roma o veure complit algun desig. Amb monedes o sense, jo desig i esper tornar-hi ara que encara som jove, i no per veure el Papa ni per encalçar cap títol vermell, sinó per anar a tocar mare a les nostres arrels cristianes, culturals i mediterrànies.

Deixant a part l'aspecte artístic i religiós, Roma és una ciutat bruta i renouera, no massa ideal per habitar-hi. Els carrers són plens de porqueria i de moixos abandonats, i fins i tot pels passadissos dels Museus Vaticans hi pots trobar flocs de borra. El trànsit de cotxes i motos és anàrquic i agressiu, i cada cinc minuts se sent qualque sirena que demana pas a tota pastilla. Hi ha bon servei de transport públic (bus, metro, tramvia...), amb carteristes inclosos.

Pels carrers i places, i sobretot a la de Sant Pere, es veuen bellugar estols de collets clericals i mil i una monja amb mil i un hàbits diferents, que recorden la pel·lícula "Roma" de Fellini. Contrasten amb els cossos nus de la Capella Sixtina i altres llocs sagrats, que ens vénen a fer present que tots nasquérem en porret i que 'l'hàbit no fa el monjo / la monja'.

Els participants en el curset érem un grup bastant variat en quant a edat, procedència, mentalitat i estament. Entre molta gent sense graduació hi havia qualque vicari general, qualque castrense coronel, un diaca permanent que prest ascendirà a prevere, qualque arxipreste...

Els responsables i personal del Col·legi ens varen atendre molt bé: el rector D. Lope Rubio, el vicerector Fernando Valverde, l'administrador Javier Malo, etc. Menjant i fent menjar pasta "al dente" cada dia, no és estrany que tots siguin de bona pasta.

Els estudiants de tot l'any són en general gent jove i notablement aficionats a portar 'matrícula' i 'clergyman' impecable. Al seu costat, encara que sense complexes, molts de nosaltres semblàvem el 'pare Baldragues'.

Sintonitzàrem força bé amb l'aplec dels catalans. Amb ells celebràrem Sant Jordi i la Mare de Déu de Montserrat, compartint una doble taula: eucarística i gastronòmica. També sopàrem un vespre amb el pare Ladària i gaudírem de la companyia d'un antic escolanet meu de Son Macià: el monjo de Montserrat Antoni Pou, que és a Roma preparant la tesi doctoral. I un dia dinàrem a Sant' Andrea della Valle convidats pel P. Bartomeu Mas, teatí des Llombards especialitzat en causes de sants; ell ens presentà el P. Gaietà Rossell, missioner amic d'en Miquel Parets, i ens mostrà i explicà la història de l'*abate Luigi*, una de les 'estàtues parlants' de Roma, com el famós *Pasquino*, on la gent sol penjar escrits o dibuixos de crítica i protesta (encara que no sigui temps d'eleccions).

També nosaltres, els condeixebles, tenim l'avinentesa privilegiada de penjar els nostres escrits i fotografies a les pàgines entranyables de *Modèlics i modelicons*, gràcies a la bona feina i bon gust d'en Jaume Sancho, que ve a ser el nostre *Pasquino* o *Abate Luigi* particular. Enhorabona, i que sigui per molts d'anys!

Com a “scholion”, vos diré que val la pena anar a Roma a fer aquest curset, que cada any sol estar d’oferta. El recoman als qui no n’hagin passat. Sempre és bo refrescar i posar al dia certes matèries, perquè els anys de Seminari queden enfora i el món ens passa davant a marxes forçades. Escoltar i dialogar amb professors eminents i sovint realistes, és un regal de l’Esperit Sant, que, encara que a vegades no ho paresqui, també vola per devers Roma, mesclat dissimuladament amb altres coloms venturers.

Diuen les ‘males llengos’ que no hi ha com anar a Roma per a perdre la fe, però també en pot sortir reforçada si ens deixam guiar per l’Esperit. Hi descobrirem la nostra “ALMA PARENS” si la cercam no tan sols devers les luxoses estances vaticanes o les Basíliques Majors, sinó sobretot en l’arena del Coliseu o en els corredors claustrofòbics de les Catacumbes.

L’Esperit també parla a través de l’art i dels testimonis del passat, que ens conviden a redescobrir les nostres arrels més profundes, l’arbre genealògic de la nostra fe i la nostra ‘raça dreturera i forta’, que com el pi de Formentor té ‘per font la immensa mar’, les ones del “Mare Nostrum” que ens parlen dels foners, de Balèria, de la lira del geni grec...

Fa més de trenta anys, a Roma, m’hi vaig sentir inspirat. Era quan treballava en el cantoral diocesà amb el P. Martorell, que aleshores hi vivia i em convidà a fer-hi algunes estades per a fer feina de conjunt i enllestir material per ajudar a cantar el poble cristià de Mallorca:

Hereus de la Nova Aliança,
cantem la bondat del Senyor;
anem a la casa del Pare,
que sempre està oberta a l’amor.

Pere Orpí Ferrer
Maig 2007

dia de les illes balears
2007

Tomeu Català i Joan Bauzà

Vilafranca über alles ...

Els Modèlics continuen essent Modèlics !

Enhorabona a tots nosaltres per haver pogut aguantar-los durant tants d'anys

MEDALLES D'OR
DE LA COMUNITAT AUTÒNOMA
PREMIS RAMON LLULL

BARTOMEU CATALÀ BARCELÓ

En reconeixement a una tasca encomiable d'ajuda a les persones amb problemes d'addicció. Per haver aconseguit conscienciar la societat que la rehabilitació d'un drogodependent és possible, i que la seva reinserció social és una responsabilitat de tots plegats. En agraïment a tota una vida d'implicació amb les víctimes de la droga, que ha fet el Projecte Home mereixedor d'un ampli suport social i Bartomeu Català valedor del respecte del poble balear, que li professa una profunda estima.

medalla d'or
2007

premis ramon llull
2007

JOAN BAUZÀ BAUZÀ

Prevere. En reconeixement a la seva tasca com a comunicador radiofònic des de l'espai Bon Dia, que s'emet tots els matins a la Cadena Cope Balears, on ens fa partícips d'un breu comentari ple de lucidesa i d'esperança. Per la seva labor entusiasta en defensa de l'ètica al món de la comunicació i la seva contribució inestimable a la reflexió sobre la societat actual i nosaltres mateixos.

Cronicó

S. Salom

ME'N TORN A BURUNDI

Quan vaig anar per primera vegada a Burundi vaig explicar als meus pares que tots els capellans de Mallorca ens havíem compromès a dedicar cinc anys de la nostra vida a les missions diocesanes. Quan hi vaig tornar per segona vegada, ma mare em va preguntar: "¿Vols dir que tots ja hi han anat i que te torna tocar a tu ?"

L'estiu passat, després de la mort de ma mare, em va començar a revenir reincident la idea. I em vaig oferir a la delegada de Missions. Li vaig dir, i després ho vaig repetir al Bisbe, que el futur de les missions diocesanes no són els capellans de la nostra edat, sinó els capellans més joves; que si hi ha voluntaris joves, ells són primer; però que si no n'hi ha, i les parròquies de Pachacámac i Ràbiro necessiten una ajuda, jo m'oferia per anar una temporada, un any, o uns anys, tant a Perú com a Burundi.

Uns mesos després el Bisbe em va dir que si continuava amb el meu oferiment, en arribar l'estiu, quan es cobriria la meva vacant, podria anar a Burundi, a fer costat als missioners mallorquins que hi treballen. Així que, si Déu ho vol, el pròxim dia 30 de juny partiré cap a Burundi.

Actualment els mallorquins serveixen la parròquia de Ràbiro, una parròquia fundada per Mallorca Missionera, sobre la base d'una antiga sucursal de Nyabikere.

Els mallorquins han servit diverses parròquies de Burundi al llarg de la segona mitat del segle XX, a més d'altres serveis puntuals i esporàdics. Serviren Gitongo i Bugenyuzi (en Toni Perelló, en Pep Toni

Fuster i jo mateix les coneguérem bé). Més tard deixaren Bugenyuzi i anaren a Nyabiraba. A un moment donat, per problemes polítics, abandonaren el país. I uns anys després hi tornaren i s'establiren a Nyabikere, parròquia que en els seus orígens havia estat construïda pels teatins.

Actualment a Ràbiro hi ha dos capellans (en Tomeu Barceló i en Pere Mascaró) i tres religioses germanes de la Caritat (na Josefina Bujosa, n'Antònia Campaner i na Margalida Abraham).

L'adreça postal és Paroisse de Rabiro. B.P. 118 GITEGA. BURUNDI.

L'adreça electrònica, si la connexió que pensam fer funciona; serà rabiro@terra.es

El telèfon és un telèfon per satèlit, que només està connectat els vespres. Amb horari d'hivern està connectat: el fax des de les 17h fins a les 19,30h, i el telèfon des de les 19,30 fins a les 21h. Amb horari d'estiu: el fax des de les 18h fins a les 20,30h; i el telèfon des de les 20,30 fins a les 21,30. El número és el següent 00873 76 15 77 349 (tel.) i 0087 76 15 77 351 (fax).

Actualment els missioners agafen un mes de vacances cada any. Així que me'n vaig per un any, prorrogable per anys successius, segons la meva salut, el meu estat d'ànim i la necessitat o conveniència de continuar-hi. Som conscient que als 63 anys no es poden fer molts de plans de futur i que la jubilació és millor passar-la a la pròpia terra que no a un país del Tercer Món. Però Déu dirà.

Mantendré un contacte amb vosaltres, almanco a través d'en Jaume Sancho i de la revista.

Algú diu que em troba valent i que m'admira per la meva decisió. Jo no em sent ni més valent ni més entregat a la causa que els capellans que continuen al peu del canó aquí a Mallorca. Em sent, això sí, feliç i afortunat de poder tornar a Burundi, on ésser capellà és més fàcil i és més gratificant. Almanco aquesta és la percepció que tenc en aquests moments.

Sebastià Salom Mas

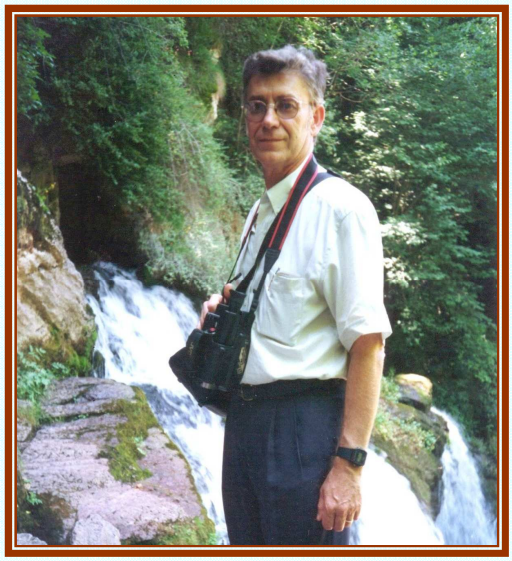

Amb el cor en la mà

Antoni Bennassar

Experiència docent

Avui parlaré de l'escola, i ho faré des d'una perspectiva vivencial. De cada vegada m'alluny més de les teories i m'acost més a la vida, a allò que em desperta algun sentiment i m'esperona.

Parlaré del que m'han aportat aquests 30 anys que he dedicat a la docència, i també del que jo hi he aportat.

Els primers anys de sacerdoci vaig excloure donar classes. Tenia la impressió que escatimava el temps de dedicació a la pastoral. Ara no ho veig així.

Dividiré la meva experiència docent en tres períodes: A Barcelona, a Pius XII i a l´Institut.

A Barcelona vaig treballar a una escola de l´Església i compartia el meu temps amb la dedicació a la Parròquia de Sta. Isabel d'Aragó, exceptuant el darrer dels 4 anys, que ja estava secularitzat. Aquest fet de la secularització va canviar espectacularment el meu paper dins l'escola. Vaig passar de ser "el professor mimat" de la directora (te'n recordes, Tomeu?) a un simple assalariat. I crec que no em tragueren perquè el meu rector (Mateu Terrats, una extraordinària persona), en parlà amb el cardenal Jubany.

L'últim any d'aquest període em va sorgir la idea de tornar a Mallorca, amb l'afegitó d'haver conegut la que seria la meva dona, na Joana.

I aquí comença el segon període: Pius XII. En aquest centre vaig donar classes de llengua castellana, literatura i anglès fins que en Pere Barceló (el que havia estat vicari de St. Miquel) marxà del centre, que fou quan vaig començar a donar classes de Filosofia. A la fi em sentia dins el meu àmbit.

A Pius XII vaig viure una doble dimensió professional: com a professor i com a psicòleg. Aquesta dualitat em satisfeia. I des d'aleshores sempre he tengut persones (no moltes) a les que he intentat ajudar mitjançant la psicoteràpia.

A Pius XII m'hi vaig implicar molt fins que en Jaume Conti reassumí el comandament del centre, i jo vaig dissentir d'alguns aspectes de la seva política laboral.

Aquesta disconformitat em dugué a voler preparar les oposicions per a professor d´Institut, reforçada, això sí, per les ganes d'alleugerir la tasca docent. (A Pius XII feia 33 hores lectives setmanals, i jo sabia que als Instituts en feien 18, com a màxim. Actualment en faig 13)
Vaig tenir tanta sort que el primer any les vaig treure, a Madrid. (Aleshores encara no teníem autonomia en Educació). Sempre he pensat que la formació escolàstica m'ho feu possible perquè, a la tercera prova, que consistia a desenvolupar un tema durant una hora, com si l'hagués d'explicar als alumnes, em tocà un tema que jo no havia preparat i el desconeixia quasi per complet: l'hel·lenisme. Em donaren dues hores per preparar-lo. La por que jo tenia era que em mancàs tema per omplir una hora. Doncs no em mancà tema, em sobrà.

I aquí comença la tercera etapa: l´Institut.
Fa 16 anys que hi treball, i vull dir que ha suposat una bona experiència.

Durant tots aquests anys m'he sentit proper als alumnes. M'han fet confidències que demostren tenir-me molta confiança. Ser pare m'ha ajudat a escoltar-los. Quan un alumne m'exposa un problema, sovint pens que algun dels meus fills podria tenir-lo i això fa que el comprengui més.

Sempre he procurat donar vida a allò que em toca explicar. Tant si ho compartesc com si no. Els alumnes saben quins són els meus autors inspiradors. A vegades em fan bromes sobre E. Fromm, Carl Rogers o l'Escola de Frankfurt, i també saben quines són les línies que no compartesc, però ells veuen que tanta claredat pos en explicar Freud o Perls com el conductisme, que no és sant de la meva devoció.

He ensenyat com he viscut: amb ganes de ser més jo mateix, desitjant que el que dic, expressi de cada vegada més el que som. I he observat que, com més m'he acostat a mi mateix, més m'he acostat als alumnes.

No els he atossigat amb coneixements perquè crec més en crear ganes d'aprendre i en contagiar-los de les meves, que en afartar-los de cites. Sempre m'he sentit més educador que instructor. Per saber coses ja tenen els llibres.

Naturalment, en els humans, les actituds no sempre són tan transparents i sovint s'hi amaga algun interès particular inconfessat. I aquí s'hi pot haver amagat una mica de vessa per part meva. No em consider extraordinàriament feiner.

He cregut molt en la comunicació. Una prova d'això la donà una alumna de primer de batxiller enguany en el viatge d'estudis quan digué a la seva mare: " El professor X ens renya si fèim alguna cosa que no li agrada, en canvi en Toni ens parla".
Crec que aquesta expressió s'adapta molt al meu estil, i vaig estar molt content de saber que els alumnes són bons observadors.

Aquest any (15 d'octubre) complesc 65 anys (Que molts, Déu meu!) i, per edat, m'hauria de jubilar, però com que no fris gens de fer-ho, he demanat continuar al manco un any més. I m'ho han atorgat.

Alguns professors no entenen la meva postura i em diuen que ells frissen de fer el que ells volen. Jo els contest que precisament jo faig el que vull fer. I és ben vera que el contacte amb gent jova em revitalitza. Encara que, a vegades, em costa entendre algunes reaccions seves perquè jo, per mala sort, no vaig viure l'adolescència com ells la viuen, o per ventura estaria millor dir que no la vaig viure de cap manera…

Toni Bennasar

Dels nostres arxius...

(Arxiu de B. TAULER)

Tres títols a escollir:

1. Nacionalcatolicisme
2. Això eren bisbes !
3. **Vius ! : No hi ha temps que no torni !** *(… i ganes no en falten !)*

El nostre convidat

En Ramon Serra

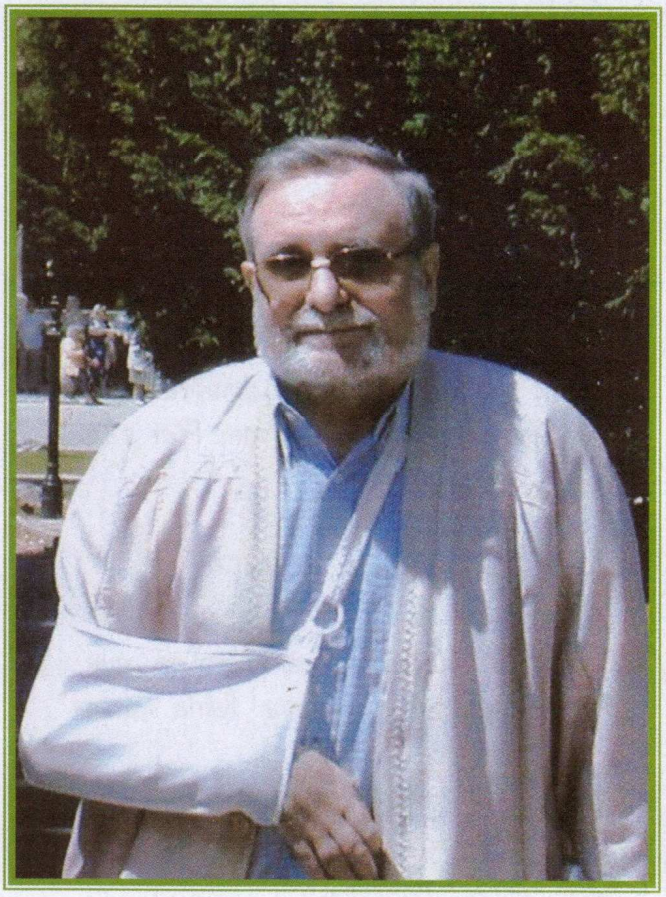

Entrevista amb Antoni Bennassar

Dia 17 de Maig vaig anar a la Residència de les germanetes dels pobres a fer una xerradeta amb en Ramon. Parlàrem més d'una hora i, veient que encara ens faltaven diversos temes a tractar, decidírem continuar el dia 21.
I aquí teniu el resultat d'aquesta xerradeta.

Toni.- Ramon, els que passàrem pel Seminari, et recordam amb la càmera en la mà, cercant immortalitzar alguna instantània. Parla'm d'aquesta afició teva.

Ramon.- Sí, això començà quan feia segon de filosofia. Vaig agafar el relleu d'en Domingo Mateu.
Tenia un petit laboratori al Seminari per revelar les fotos. Primer, dins una habitació devora l'escala del pati del B. Ramon Llull. Després, al soterrani.

En el laboratori ampliava les fotos. Primer les ampliava a tamany foli, després a doble foli, i últimament ja les feia a un metre quadrat.
El rector Sureda, juntament amb l'arquitecte, m'ordenà que fes ampliacions de 3 fotos per posar a l'entrada principal. Cada una havia d'omplir 18 metres.

Una foto era aquella que fou tan famosa, la de les ovelles, que l'havia feta en Domingo. Una altra, de la mar (una vista de Deià) i la tercera, la fusteria de Can Fussimany. Aquestes dues últimes les havia fetes jo mateix.

Record que alguns companys me'n comanaven i les feia de 1'5 metres.

T.- I dels doblers que treies, què se'n feia ?

R.- Es destinaren a comprar una màquina de cinema de 16 mm. Per a la casa.

T.- Tenies alguna ajuda ?

R.- Sí, m'ajudava en Perales, que fou qui seguí la meva feina quan m'ordenaren.

T.- Ramon, podries parlar ara dels teus càrrecs pastorals

R.- Naturalment que sí. El primer fou a la Stma. Trinitat. El rector era D. Francesc ("La barquilla"). Era molt estricte en algunes coses, i jo vaig tenir algun problema amb ell.

Un dia que vengué el bisbe (D. Rafael) a la nostra parròquia, en Biel Ramis i jo li comentàrem el que ens feia el rector, i D. Rafael ens digué: "qué queréis que le haga, que me lo coma?"

Posteriorment vaig inaugurar la parròquia de St. Joan d'Àvila amb en Toni Mas. Però en Toni marxà a Perú i el va substituir en Miquel Garau.

T.- Una altra dedicació teva fou la dels gitanos.

R.- Efectivament. Això ja començà quan jo encara estava a la Stma. Trinitat. I durà 12 anys. Els gitanos primer estaven on ara hi ha la guàrdia civil, després passaren a Son Banya.

Amb ells vaig fer moltes acampades. També anàrem a Can Tàpera per fer convivències, i... en vaig casar molts.

Després de St. Joan d'Àvila vengueren els 5 anys de Son Roca i posteriorment St Josep Obrer (2 anys), Son Cladera (també 2 anys) i

finalment Capdellà (7 anys), que és on em pegà l'embòlia.

T.- Ara m'agradaria que em parlassis de la teva tasca dins el moviment de l'Esplai.

R.- Sí, un grup de persones anàrem a Barcelona per veure el tipus de feina que feien allà, i ens decidírem a implantar aquest moviment a Mallorca, organitzant ja el primer curs de monitors. Vengueren els de Barcelona a dirigir-lo. Però el segon curs ja el dirigírem nosaltres, excepte la part de la música, que la feren els de Barcelona.

El grup em va designar a mi perquè fos el primer responsable del moviment, i ho vaig ser fins que em pegà la malaltia.

T.- Com és l'entramat organitzatiu de l´Esplai ?

R.- Hi ha els grups d´Esplai, que tenen plena autonomia. N'hi ha de repartits per molts de pobles. Després tenim l'escola d´Esplai, que és on es dóna la formació per ser monitor. I també hi ha la Fundació, que podríem dir que n'és la cara oficial.

T.- Sé que et feren un homenatge. Quan va ser ?

R.- L´any 2005. Em concediren la medalla de plata dels Premis Ramon Llull. El Govern Balear aquell any l'entregà a Menorca.

També m'honorà molt que volguessin posar el meu nom a l'escola. Des del 2003 es diu " Escola d´Esplai Ramon Serra", i me nomenaren professor honorífic.

T.- Ramon, dins la teva vida han succeït moltes coses, però crec que per damunt totes elles, una t'ha marcat molt. Em referesc a l'embòlia cerebral. Parla'm d'aquest fet.

R.- No record res d'aquell dia, però sé que fou l´1 de Febrer del 2002. Ara ja fa més de 5 anys.

Es veu que em pegà l'atac just quan sortia del cotxe i em vaig asseure a terra. Degué venir gent i em dugueren a Son Dureta. Hi vaig estar 15 dies ,i d'allà em traslladaren a San Joan de Déu, on hi vaig estar 6 mesos. Posteriorment em dugueren aquí.

T.- Què recordes d'aquest temps ?

R.- Quasi res. Encara no record res del dia de l'embòlia. Sé que el bisbe D. Teodor em va venir a veure a Son Dureta, però jo no me'n record. També va venir dues vegades a San Joan de Déu. Això sí, que ho record.

T.- Com és, Ramon, un dia normal de la teva vida?

R.- M´aixequen a les 8´15 i em dutxen. A les 9 berén. A les 9´30 a Missa. A les 10´10 camín, ajudat per una crossa. A les 11 don diverses voltes pels passadissos de la casa i pels voltants en una mena de cotxet de tres rodes, impulsat per una

bateria. Ho faig tot sol, no necessit ningú per això. (Un dia em vaig atrevir a arribar fins la plaça d'Espanya, acompanyat).

A les 12 torn a l'habitació i camín un quart d'hora més. A les 12'15 escric o llegesc, però amb una lupa, perquè l'ull dret no em funciona. (recorda que la part dreta és la que tenc ferida). Em cansa molt llegir, però abans m'era impossible.

A la 1 din. (Si no hi ha bistec, me'n desfaig tot sol). De les 2 a les 4 descans i em solc dormir. A les 4 mir la tele: documentals d'animals per la segona cadena.

A les 4'30 beren i a les 5 torn mirar la tele. A les 6'30 vaig a la capella. A les 7'30 sop. En haver sopat em posen al llit amb el comandament de la tele, que mir fins les 9'45. En aquesta hora apag el llum, i... bona nit.

T.- Sembla que amb aquest horari tan atapeït, no et deus avorrir gaire.

R.- No m'avorresc gens.

T.- Ara conta'm algun moment emotiu especial, Ramon.

R.- En tenc un de molt bo. El 14 d'abril vaig casar la meva neboda (Fillola). Era l'última que faltava per casar. Ella sempre em deia:" Si no em cases tu, no em cas". La vaig casar d'assegut i ajudat pe'n Joan Sunyer.

La meva fillola l'estima molt, a en Joan, I ella li demanà que m'ajudàs. Vaig ser molt feliç aquell dia.

T.- Ramon, has dit abans que escrivies. Com ho pots fer ?

R.- Ho faig amb la mà esquerra. De tot d'una no podia fer res, però amb el temps n'he après. Primer vaig començar per copiar un conte. Després vaig escriure els Salms. I ara escric la meva biografia. Però ara ho faig amb ordenador.

T.- I penses publicar-la ?

R.- No ho sé. Al manco ho faré per als amics i la família.

T.- Ara, m'interessa que em parlis del teu estat d'ànim.

R.- Quan feia un any que havia tengut l'embòlia cerebral, i veient que no millorava, vaig demanar al Bon Jesús, que m'endugués. Però no ho va fer.

Veient que era voluntad seva que visqués, vaig fer una decisió: viure feliç i content. I aquest és el meu estat d'ànim actual. Estic content. No necessit més que el que tenc.

Durant aquest temps he intensificat la pregària: vaig a Missa cada dia, faig la visita al Stm., res el rosari, etc. Som feliç.

Vos puc ben assegurar, amics meus, que anar a veure en Ramon és com anar a la muntanya a omplir els pulmons d'aire pur. Quin goig veure'l tan content amb tan poc, quan jo necessit tan molt !

Toni Bennasar

Mosaic Mozart

El repertori de l'Schola Cantorum per a l'any 2007

Per **Gabriel Rosiñol**

El darrer concert de la Schola Cantorum de Mallorca a Sant Antoniet. Palma, 5 de Maig 2007

Assistia, fa unes setmanes, a un cicle de conferències, organitzades per l'Obra Social de la Caixa, titulat *"Música, fe i trànsit"*. Referint-se a la música sufí el conferenciant diferenciava entre la música cantada por tot el poble (anomenada "dikhr"), que té la virtut d'ennoblir l'esperit i apropar-se tots junts cap al déu que adoren, i la música interpretada per una coral, anomenada "sama" o audició musical, que té per finalitat amarar el cor i treure d'ell el possible rovell que destorba el seu bategar.

Això és el que pretén l'Schola Cantorum de Mallorca amb aquest concert : que deixem que el nostre esperit sigui emportat per la melodiosa cadència del que interpretam.

Començàrem el concert amb quatre peces de música coral sacra. En primer lloc la titulada **"Improperium"** a 4 veus mixtes de

Pere Rebassa. L'autor, amb gran sensibilitat, és capaç de traduir al llenguatge musical els sentiments de por, angoixa i desconhort que viu un home sol i abandonat, que ens presenten els versets 21 i 22 del salm 69.

Sentírem després **"Ave verum"**. Conegut, sobre tot, per l'òpera Faust, Charles Gounod es dedicà intensament també a la música sacra. Basta fer memòria de la *Missa brève e salut, la Missa solemne en honor de Santa Cecília, Mors et vita, un Rèquiem, etc. etc.* La peça que interpretam és un càntic molt inspirat, que traspua tot el sentiment romàntic del seu autor.

La composició **"Canticum amoris. Simon Ioannis"** de Lluís Millet i Pagès (1867/1941) és interpretada per les veus greus. Amb una música dolça i entranyable, el fundador de l'Orfeó Català ens presenta l'escena de l'evangeli de Sant Joan (21, 15-17) que recull el bell passatge de Jesús quan pregunta a Pere si l'estima més que els altres; pregunta que es repeteix per tres vegades i també per tres vegades la resposta de Pere afirma l'amor cap a Jesús, qui li encomana que tengui cura del seu ramat.

Tancam aquesta primera part amb el **"Càntic de Jean Racine"** a 4 veus mixtes de Gabriel Fauré. L'autor aboca tots els sentiments en una partitura plena de bellesa i emoció. La lletra, presa dels *"Càntics espirituals"* escrits pel gran dramaturg francès els darrers anys de la seva vida, és un cant suplicant al Déu invisible, demanant-li que *"dirigeixi a nosaltres el seus ulls"*.

Mosaic Mozart

Aquest és el bessó del concert d'enguany, la música de l'incomparable compositor Wolfgang Amadeus Mozart, del qual l'any passat celebrarem el 250 aniversari del seu naixement. Ens podreu dir que arribam un any tard, per us puc ben assegurar que la preparació d'aquest concert, no exempt de dificultats, l'iniciarem l'any de l'aniversari, dedicant a Mozart els nostres esforços i el nostre aprenentatge.

Qui és en Mozart? Nascut a Salzburg l'any 1756 morí als 35 anys a Viena. Històricament identificat amb la figura del nin prodigi per excel·lència, els seus enlluernadors dots musicals no es limitaren

a la infantesa, sinó que creixeren i s'afermaren en la edat adulta fins a convertir-se en un creador que la posteritat ha acabat elevant no tan sols al nivell de figura fonamental de la música d'occident, sinó a la categoria d'aquells rars fenòmens que marquen la història i esdevenen arquetips de l'herència cultural col·lectiva.

Perquè hem batiat aquest concert amb el nom de **Mosaic Mozart?** Tots sabeu que un mosaic és un tipus de decoració feta mitjançant la incrustació de petites peces - tessel·les - de distints colors. Això pretén ser aquest concert. En lloc d'oferir una peça completa de Mozart, ens hem decidit per presentar un ventall harmoniós, seguint el fil conductor del que es denomina "l'ordinari de la missa". D'aquesta manera hem escollit el **"Kyrie"** de la Missa Brevis KV 220, de la missa catalogada KV 275 cantarem el **"Gloria in excelsis Deo"**, el **"Sanctus"** i el **"Benedictus"** que és anunciat amb un solo a càrrec de la contralt Mercè Miró. Acudim a la Missa de Coronació (KV 317) per recollir un incommensurable **Agnus Dei"**, també amb una introducció solista que cantarà la soprano Antònia Vallès. Aquestes misses les va escriure Mozart entre els 19 i els 24 anys.

Com a peces de distint color i harmonia, intercalam el **"Lacrimosa",** sublim final de la seqüència de la Missa de Rèquiem i el conegut i inspirat **"Ave verum".** Acabam amb el **"Laudate Dominum"**, amb solo a càrrec de la soprano Antònia Vallès. Aquesta peça està extreta de les Vespres solemnes "de Confessore", i és una vertadera explosió de música i sentiment.

Esperam que la contemplació i audició d'aquest mosaic multicolor ens arribi a l'anima amarant-la de sentiments sublims, com sublim és la música de Mozart.

Acomiadament

Una coral no es pot acomiadar del seu públic, si no és cantant; i ho férem acudint a un dels autors més representatius de la música romàntica francesa, Gabriel Fauré, amb la composició titulada **"Tu es Petrus"**. Un crit musical d'exaltació a la figura de Pere com a pedra fonamental de l'Església; un crit de joia i esperança que desitjam per tots vosaltres.

Gabriel Rosiñol Verd

Fantasmes informàtics. Un estrany fenomen

Me diu en Tomeu Moll que el seu article en el darrer número de la revista està farcit de faltes d'ortografia que, en cap cas, li poden esser atribuïdes a ell. Efectivament, en Tomeu -que té assolit el nivell E o F del reciclatge de català- no posa faltes d'ortografia i, per tant, no és el culpable de tal endemesa.
Vull afegir també a continuació - en aclariment i en descàrrec meu - que jo tampoc me vaig dedicar sistemàticament a posar faltes a l'escrit d'en Tomeu…
En tal tessitura i davant lo inexplicable, el que sembla procedir, doncs, és endossar la culpa als "fantasmes" de la informàtica - que realment existeixen, i que, demés, no solen queixar-se d'acusacions com aquesta - i intentar trobar una explicació versemblant per tal d'escatir aquest estrany fenomen.

Les dades són les següents:

1. *Com en Tomeu no usa Internet, no va ser possible fer el que sol ser habitual en aquests cassos, és a dir, enviar l'article en arxiu adjunt a un correu electrònic.*
2. *Tampoc disposa en Tomeu de cap altre sistema d'emmagatzematge (com CD, tarja gràfica o "llapis" USB de memòria externa, etc.) a no ser una disquetera 3'5, que jo pensava que ja no existien, però sí.*
   (De totes maneres, jo no l'hagués pogut posar ja al meu ordinador).
3. *Aleshores sols quedava el recurs de fer-me'l arribar imprès a folis, com així ho feu per mediació d'en J.Darder (que tampoc hi posà faltes).*
4. *Jo - i aquí està tal vegada l'esguerro – en lloc de tornar-lo "picar" o tornar-lo escriure, vaig fer el que sol ser habitual en aquests cassos: passar-lo per l'escàner i fiar-me del resultat. Mal any !*
5. *Els escàners - pel que veig i per si us pot servir d'avís - si són* una mica *bons, tenen inclòs un sistema d'autocorrecció ortogràfica, però a vegades, si no són* "molt" *bons, no són prou intel·ligents per a distingir massa bé si escrius en català o en castellà i així, p.e., quan troben "Miquel", zas !, sense avisar-te, te posen "Miguel", quan troben una " à ", pataplam ! te posen " á "; i tira milles…*

* * *

"Moraleja" 1ª : Mai per mai !
No us fieu mai per mai de cap aparell ni de sa mare que els va parir !
"Moraleja" 2ª : *Mirau d'enginyar-vos com sigui, però no m'envieu mai per mai cap escrit imprès per a transcriure; enviau-m'ho tot per correu electrònic, CD, tarja gràfica o "llapis" USB de memòria externa, etc.*

Dit tot això, tornen a quedar intactes i restablertes la fama i l'honra d'en Tomeu, que no en té cap culpa, i jo, si no absolt de tota màcula, almanco m'he pogut amagar darrera la roca… i carregar el mort al meu escàner.
Esperem que no en prengui revenja el fill puta !
(el fill puta d'escaner, vull dir, no en Tomeu).

J.Sancho.

"Volta el món i torna al Born"

Conten els qui han sortit ...

VIATGE A CUBA

Per **Antoni Mateu**

A principis de març vaig fer un viatge a Cuba, en concret a La Havana, amb en Joan Sunyer. Veureu la cosa ha anat així. A la reunió de condeixebles a Puigpunyent, m'entres escoltàvem en Miquel Amengual, en Joan "tot fluixet" me diu, "me'n vaig a Cuba". "Ah molt bé," vaig respondre. Al cap de dos segons es torna a girar i me diu "Hi vens ?'. Vaig pensar: en Joan coneix La Havana, hi te família, és una oportunitat per a conèixer la situació per dedins, i li vaig dir que "si".

Un primer impacte va ser a l'aeroport de La Havana; vàrem ser els primers en arribar a l'autobús que duu a la ciutat i m'entres esperàvem l'altra gent poguérem conèixer la guia, una nina jove que estudiava llengües a la universitat , i el xofer. Parlàrem de la situació econòmica del país, del desig que té la gent de poder tenir uns ingressos que els permetin viure no només amb el mínim, i menjar bàsicament, sinó poder comprar altres coses. "Aquí se vive de propinas " va dir l'al·lota. Sense conèixer-nos, vaig trobar que parlaven amb tota naturalitat i llibertat, sense por a ser denunciats. Me pensava que se notaria la censura. M'entres parlàvem, vaig observar que en el parc mòbil de l'aeroport, a més dels autobusos, ja no eren hi principalment aquells cotxes grans nord-americans dels anys de la revolució, sinó cotxes nous, la majoria Peugeots.

L'Havana és una ciutat colonial, que va créixer molt del 1750 al 1900 amb el negoci, al principi d'esclaus, després cafè, sucre... les cases a la ciutat vella són d'una o dues plantes amb aquells arcs de columnes a cada entrada. En Fidel Castro amb la revolució, l'any 1959, va donar totes aquestes cases a la població, però no a una família per casa, sinó a varies famílies. Això vol dir que des de fora es poden veure parets mitgeres i balcons amb separacions dins cada edifici, i com que són pobres no les han restaurades. Per lo que hi viuen fins que s'enfonsen els edificis i després queda un solar buit.... O sigui, que gran part del cor antic de La Havana són cases colonials d'antics senyors... que estan en runes. Impressiona.

La família d'en Joan viu a una barriada a les afores de la ciutat.. Carrers sense asfaltar i molts de clots. Ens esperaven i ens reberen molts contents, varen parlar de les famílies respectives: dels fills, alguns als Estats Units, (per cert, a Cuba hi ha moltes parelles joves que se separen...) El que me va cridar l'atenció és, al parlar de la salut, la precisió amb que explicaven els anàlisis clínics, amb la precisió de les paraules es podia veure el nivell cultural que tenien, i una altra cosa: amb tota la conversació no hi va haver cap referència religiosa; per exemple, hagués pogut sortir parlant dels morts, de les malalties ... com tampoc cap imatge religiosa a la casa.
Quan parlaven d'en Fidel Castro, tot eren alabances, és intocable...

Vàrem tenir una trobada amb en Pere Fons, que viu a un poble de Cienfuegos, i ens va dir: "Aquí, si lluites per la justícia, pots tenir problemes; però, si treballes per la misericòrdia, ningú se ficarà amb tu." Ell a la parròquia ha comprat un mul i un carro i amb el grup de Caritas recullen llet i llavors la reparteixen als vells i malalts. També, com que el sabó va car, han posat un rentadora a la parròquia i la gent pot anar-hi a fer la roba neta i se l'enduen a secar a ca seva. La seva parròquia crec que és una força en mig del poble, que treballa contra el dolor i el sofriment amb els seus medis pobres.

A diferència d'altres pobles llatinoamericans que, quan parles amb ells, els veus submisos i amb un sentiment d'inferioritat, el poble cubà duu una dignitat dedins que li ha donat la revolució.

Aquest poble ja fa anys que es mereix un canvi social basat amb tot lo bo de la revolució però incorporant la democràcia.
Aquesta és la meva opinió i desig.

Reflexions

Den Joan Bauzà i Bauzà

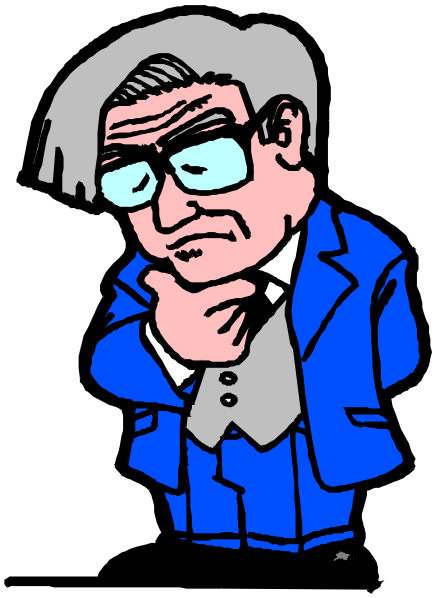

PACTE DE VIDA

La història de la convivència humana no és altra cosa que la història dels pactes. Conviure és pactar. Existir és consensuar. Lo contrari no és viure, és morir o és matar. La història de les guerres és la història dels no pactes. No sols passa en la història grossa de la humanitat. També en la història petita de cada un dels sers humans.

Posaré, per no haver d'acudir a cal veïnat, el cas de jo mateix.

Hi ha moltes coses que no m'agraden d'aquest món, no estic gens d'acord amb multitud de fets que esdevenen al meu entorn, i en molts de punts ni m'agrad a jo mateix. I quan un no està content de viure, sols queden dues solucions, o aplicar-te l'eutanàsia, o pactar entre les parts i consensuar amb elles l'allargament de l'existència. I és aquesta darrera fórmula que m'estic aplicant ara mateix.

Vos cont que acab de fer un pacte entre la soledat i l'esperança. Perquè espesses vegades em trob sol entre la multitud de la meva societat: sol em trob en la defensa de certs principis, sol en el manteniment de certa fe, sol en la lluita per certes justícies. Tot i amb això, tenc ferma l'esperança en un demà millor i esper que la bondat bàsica del ser humà arribi a fruitar malgrat el mal temps de la present estació.

He fet un pacte interior, el pacte entre la soledat i l'esperança.

No pens vendre per res ni a ningú els meus principis, però això em fa sentir sol.

No pens renunciar mai al dret de tenir alegria i això em fa esperar.

Viure és pactar, i jo acab de firmar un pacte interior entre la meva soledat i la meva esperança.

LA SEGURETAT

El nou nom de la seguretat és la igualtat. No oblidem el mot.

La situació nova a partir dels atemptats de Nova York, Madrid, Londres i Casablanca és la insegueratat.

Imagin que pocs posarien en dubte que el terme inseguretat s'ha posat de moda. Tristament, però amb tota raó. I a noves situacions, noves estratègies. Val la pena no enganyar-nos. Val la pena escurar bé els conceptes i tenir-los ben nets i clars.

El concepte oposat a inseguretat no és seguretat, és justícia distributiva. Mentre hi hagi gent que fent feina a matar no arriba a final de mes, mentre hi hagi gent que, per no tenir accés a cap feina, mor de fam, pensar que s'acabaran a casa nostra les arribades de cayucos és pensar erròniament. Mentre el nord ric i prepotent exploti tant, pensar que els miserables deixaran de rebel·lar-se és pensar erròniament.

Les coses són així: hem permès que la terra, que en principi era llar i mare i companya de viatge de tot humà, s'hagi convertit en lloc d'explotació i negoci sols per alguns. Hem permès que la nouvinguda globalització en lloc d'aconseguir fer-nos més propers a tots, ha aconseguit fer més salvatges a alguns. No hi ha més col·laboració entre les mans de tots, hi ha més concentració amb les mans d'alguns. Els països rics coincideixen molt amb els països cristians. Aquests països, incapaços com hem estat de donar pa al qui té fam i donar vestit al nuu en raó de les nostres creences religioses, que al manco els ho donem en raó d'una estratègia de sobrevivència.

Si volem la pau, estimem els pobres.

En un món que tot se coneix i que per tot es circula, la única possibilitat de més seguretat és més igualtat.

ELS COMPROMISSOS DE BONANY

No sé si és a jo tot sol que passa o és que passa a molts.

Me moc enmig de dues aigües a l'hora de sortir: per una part, m'agrada anar a parts que no he estat mai, i per altra part m'agrada anar a les parts que de tant de visitar-les, les he arribat a estimar. Vull dir que si em convidàssin a la Patagònia que no conec diria que sí, a l'hora que no passa setmana que no pugi a Bonany, el meu Bonany de tota la vida.

Dimarts hi era al Puig. A Bonany hi fa bon vent i l'aigua fresca fa bon ull. Sempre el mateix ritual: deixar Salve a la Mare, poalada a la cisterna, posar l'esguard al convent de Fra Juníper, estendre la mirada fins la badia d'Alcúdia, respirar aire net i olorar pins i ullastres. Aquest dimarts, vaig dedicar-li una mica més de temps al santuari, que és com dir que vaig dedicar més temps a Déu i a mi.

Passa que quan tu regales temps a la calma, la calma et regala a tu una multitud de coses. Dimarts, la calma eremítica, em donà per reparar amb el què representen i signifiquen dos elements petits que hi allà dalt: dins el temple la llàntia del sagrari i, a fora, la cullera de la cisterna. La llàntia res té a veure amb cap d'aquests focus potents que il·luminen els cadafals dels cantants o les pistes de l'aeroport. Tampoc la cullera pot hostejar massa aigua, i qualsevol bòtil comprat d'aigua mineral em conté més. Vaig demanar a Nostra Dona Santa Maria em concedís la gràcia de ser això en la vida, no res més que això: com la llàntia del sagrari, un petit testimoni de la presència de Déu, i com la cullera de la cisterna, una petita ajuda als germans que la vida va deixant assedegats.

TRES RETXILLERES

No em bast a mi mateix, no me basta el meu propi jo.

Veritat és que a vegades, per fred o per por, tanc les finestres, però mai les tanc del tot, sempre em queden retxilleres. I és aquest raig de llum, que per la retxillera entra, el que de veritat m'il·lumina i em permet respirar net. No es el llum de la meva electricitat el que alegra la meva vida, és aquesta llum que prové del cel.

Som com un d'aquests quadres de Velàzquez retratant interiors de cases castellanes que, per tal d'evitar-se calors, tenen els finestrals tancats, però sempre hi ha una finestra no tancada del tot a través de la qual penetra un raig de sol de migdia, i és precisament aquest subtil raig el que aconsegueix que el quadre de Velàzquez sigui immortal.

També Fray Luis de León se sentia empresonat "en esta cárcel, baja, oscura" però els vespres mirava per un finestró el cel estrellat, i aquell cel l'alliberava.

I la gràcia d'aquella pedra dins l'aigua per devers Miramar és el forat pel qual nosaltres veiem la immensitat de l'altra part de la mar.

COSES QUE PASSEN...

DE COM EM VAIG PODER CONTAGIAR AMB LA SIDA

Sebastià Salom Mas.

Era a Burundi l'estiu de 1981. Un bon matí em vaig aixecar amb molt de mal a un peu. Un peu inflat amb molt de dolor a l'articulació del dit gros. No em vaig poder posar la sabata. Posar el peu en terra era un martiri. Les monges infermeres mallorquines no sabien diagnosticar de quin mal es tractava. Però ben aviat vaig fer memòria i vaig recordar que uns anys abans el metge de Sa Pobla, a la vista d'unes anàlisis, m'havia dit que per ésser tan jove jo tenia massa àcid úric a la sang i m'havia receptat una tanda de zyloric amb unes indicacions sobre els aliments que m'eren contraindicats. Però el temps havia passat i jo me n'havia oblidat. Així que vaig demanar a les monges les pastilles de zyloric. Elles no en tenien perquè l'àcid úric o la gota és una malaltia de països rics. Tampoc no trobaren aquest medicament a les farmàcies de Gitega ni de Bujumbura. Així que em vaig haver d'aguantar el dolor durant uns mesos fins que arribaren per correu les primeres pastilles, juntament amb un altre medicament, la colchicina, que ataca més directament el mal.

Mentrestant vaig anar a mostrar el peu a un metge i em va enviar a fer-me unes anàlisis de sang, per assegurar-nos que es tractava d'àcid úric i no d'un altre problema. I vaig anar a un Centre de Salut de la capital, Bujumbura. Em varen fer seure a una taula llarga devora altres pacients, un al costat de l'altre. Ens feren recolzar el colze damunt la taula i ficaren al primer de la fila una agulla gruixada (sense xeringa per estirar la sang) amb un potet de vidre a baix, perquè la sang hi degotàs per la mateixa força de la gravetat. En tenir el potet quasi ple llevaven l'agulla del primer, la ficaven al braç del segon i li posaven un altre potet. I així successivament.

Uns mesos després, amb la colchicina i el zyloric es va resoldre el meu problema i me'n vaig tornar oblidar.

Em sembla que era devers l'any 1985, quatre anys després de l'episodi anterior, que es va divulgar la notícia d'una nova malaltia, que es deia SIDA, que un dels seus focus principals es trobava en el Centre d'Àfrica (Congo, Ruanda i Burundi), que es contagiava per contactes sexuals, per transfusions de sang o per xeringues no esterilitzades, i que els primers símptomes es

manifestaven a partir de deu anys després del contagi. Em va impressionar la notícia, però en un primer moment no se'm va ocórrer pensar que podria tenir alguna relació amb mi.

L'any 1988 vaig anar, de la mà d'en Miquel Amengual, a passar un mes a la parròquia "Mission Dolores" de San Francisco de Califòrnia, i una de les meves activitats parroquials era visitar els "hispanos" malalts de SIDA d'un hospital proper. Allà, escoltant els afectats, alguns que es declaraven homosexuals o drogoaddictes i altres que asseguraven que s'havien contagiat per una transfusió de sang, vaig comprovar que cap d'ells no s'escapava de la sospita de depravats.

Per Pasqua de l'any 1992 vaig començar a tenir un mal, fosc i profund, que m'afectava en el centre del pit. Pareixia el cor, però els electros eren normals. Les anàlisis de sang no detectaven res d'especial. Les radiografies i les ecografies tampoc. Total, que el metge va arribar a la conclusió (no m'ho va dir fins al cap d'un any) que jo patia un estat nerviós. La veritat és que jo en cap moment vaig tenir cap pensament en la SIDA, perquè si hi hagués pensat, em sembla que sí, que m'hagués posat nerviós. A principis de novembre em varen ingressar d'urgència a l'hospital general afectat per una pancreatitis fulminant. Em va faltar poc per anar a veure Sant Pere. En el mes de gener de 1993 m'operaren de la vesícula biliar, que havia estat la causant de la pancreatitis i dels atacs de pedres que havia patit des de feia més de mig any.

Va ser després, no sé quan, que vaig començar a pensar que si hagués estat la SIDA, qui hauria cregut la meva versió? Esper que els amics sí que m'haurien cregut. Però sempre hauria quedat un dubte.

Sebastià Salom

REUNIÓ DE CONDEIXEBLES

Quadragèsim aniversari de l'ordenació
Dilluns, dia 18 de juny, a Son Carrió

La reunió de condeixebles que hem de tenir dia 18 a Son Carrió hem pensat que, per esser el quadragèsim aniversari de l'ordenació de la majoria dels condeixebles, tal volta seria adient començar-la junts amb una concelebració eucarística per a tots aquells que pugueu i vulgueu participar-hi.
Així, doncs, els qui puguin i vulguin participar-hi ens trobarem a la parròquia de Son Carrió a les 20'30 (ben puntuals, per favor) per a la concelebració.
Els que no hàgiu de participar o hàgiu d'arribar més tard ens trobarem ja a partir de les 21 a can R. Umbert. Carrer Costa i Llobera, nº 3. Son Carrió.

Procurau venir tots perquè celebrarem també el comiat d'en Sebastià Salom.

Las dos dimensiones de Cristo

CARLO MARIA MARTINI

La publicación en Italia del esperado primer libro de Benedicto XVI ha tenido una acogida muy cálida. Se trata de una obra muy especial, tanto por el tema abordado (la figura de Jesús de Nazaret) como por tratarse del primer volumen del Papa tras su elección. En este artículo intentaré responder a cinco preguntas sobre esta obra, desde una perspectiva completamente personal: quién es el autor de este libro, cuál es el argumento del que habla, cuáles son sus fuentes, cuál es su método y qué juicio me merece.

Empezaré por lo principal. El autor de este libro es Joseph Ratzinger, que fue profesor de Teología católica en varias universidades alemanas a partir de los años 50 y que, como tal, ha seguido la evolución de la investigación histórica sobre Jesús, exploración desarrollada incluso entre los católicos en la segunda mitad del siglo pasado. Ahora, el autor es obispo de Roma y Papa, con el nombre de Benedicto XVI. Por tanto, aquí se plantea ya una cuestión: ¿se trata del libro de un profesor alemán y cristiano convencido o es el libro de un Papa, con el consiguiente relieve de su magisterio?

En realidad, por lo que a lo esencial de la pregunta se refiere, el propio autor responde con franqueza en el prólogo: «No necesito decir expresamente que este libro no es, en modo alguno, un acto magisterial, sino únicamente la expresión de mi búsqueda personal del *rostro del Señor*. Por eso, cada cual es libre de contradecirme. Pido sólo a las lectoras y lectores ese voto de confianza y simpatía sin el cual no hay ninguna comprensión».

Estamos dispuestos a concederle ese presupuesto de simpatía, pero creo también que no será fácil para un católico contradecir lo que está escrito en este libro. En cualquier caso, intentaré acercarme a él con libertad de espíritu. Tanto más cuanto el autor no es un exégeta, sino un teólogo y, si bien se mueve ágilmente en la literatura exegética de su tiempo, no ha realizado estudios de primera mano, por ejemplo, sobre el texto crítico del Nuevo Testamento. De hecho, casi nunca cita las posibles variantes de los textos ni entra en el debate acerca del valor de los manuscritos, aceptando sobre este punto las conclusiones que consideran válidas la mayoría de los expertos.

El segundo punto importante es el argumento de la obra. El título es *Jesús de Nazaret*, pero creo que el auténtico título debería ser *Jesús de Nazaret: ayer y hoy*, dado que el autor pasa con facilidad de la consideración de los hechos que se refieren a Cristo a la importancia de los mismos para los siglos siguientes y para nuestra Iglesia actual.

El libro entero está lleno de alusiones a problemas contemporáneos. Por ejemplo, hablando de la tentación en la que el demonio le ofrece a Jesús el dominio del mundo, el autor afirma que «su verdadero contenido se torna visible cuando constatamos que, en la Historia, adopta continuamente una forma nueva. El Imperio cristiano intentó, desde muy pronto, transformar la fe en un factor político para la unidad del Imperio. La debilidad de la fe, la debilidad terrena de Jesucristo, debía ser sostenida por el poder político y militar. A lo largo de los siglos, esta tentación –asegurar la fe mediante el poder– se ha replanteado continuamente».

> «El Papa nos ayuda a leer los 'Evangelios' como una totalidad, como la expresión de un mensaje intrínsecamente coherente»

Este tipo de consideraciones, sobre la época posterior a Jesús y sobre la actualidad, confieren al libro una profundidad y un sabor que otros libros sobre Cristo, en general más preocupado por la discusión meticulosa de los eventos de su vida, no tienen. El autor concede a menudo la palabra a los Padres de la Iglesia y a los teólogos antiguos. Por ejemplo, por lo que a la palabra griega *epiousios* se refiere, cita a Orígenes, que dice que, en lengua griega, «este término no existe en otros textos y que fue creado por los evangelistas. Sobre la interpretación de la petición al Padre Nuestro: *Y no nos dejes caer en la tentación*, reclama la interpretación de San Cipriano y precisa: «Tenemos que poner en manos de Dios nuestros temores, nuestras esperanzas y nuestras decisiones, dado que el demonio no puede tentarnos si Dios no se lo permite».

En cuanto a la historia de Jesús, el libro está incompleto, pues considera sólo los acontecimientos que van desde el bautismo a la transfiguración. El resto será materia de un segundo volumen. En este primero, se abordan el bautismo, las tentaciones, los discursos, los discípulos, las grandes imágenes de San Juan, la profesión de fe de Pedro y la transfiguración, con una conclusión sobre las afirmaciones de Jesús sobre sí mismo.

El autor parte a menudo de un texto o de un acontecimiento de la vida de Cristo para interrogarse sobre su significado para las generaciones futuras y para la nuestra. De este modo, el libro se torna una meditación sobre la figura histórica de Jesús y sobre las consecuencias de su advenimiento para el tiempo presente. Muestra Ratzinger que, sin la realidad de Jesús, «el cristianismo se torna en una simple doctrina, un simple moralismo y una cuestión del intelecto, pero le faltan la carne y la sangre».

En el texto se percibe el interés por anclar la fe cristiana en sus raíces hebreas. El Mesías, dirá Moisés, «es el profeta semejante a mí que Dios suscitará, escuchadle» (Deuteronomio, 18,15). Moisés había encontrado al Señor e Israel podía esperar un nuevo Guía, que encontrará a Dios como un amigo encuentra a su amigo, pero al que no se le dirá, como al profeta: «Tú no podrás ver mi rostro». (Éxodo, 33,20), sino «que vea realmente y directamente el rostro de Dios y, así, pueda hablar a partir de la visión».

Es lo que dice el prólogo del *Evangelio* de Juan: «A Dios nadie lo ha visto jamás: sólo el Hijo unigénito que está en el seno del Padre; Él lo ha revelado. Éste es el punto a partir del cual es posible comprender la figura de Jesús», afirma el Papa. Y en este recíproco intercambio de conocimientos históricos y de conocimientos de fe, donde cada una de estas aproximaciones mantiene la propia dignidad y la propia libertad, sin mezcla ni confusión, es donde se reconoce el método propio del autor, del que hablaremos más adelante.

¿Cuáles son las fuentes que usa Ratzinger? El autor no usa directamente

las fuentes. como suele suceder a menudo en diversas obras del mismo género. Quizás nos hable de ellas al inicio del segundo volumen, antes de afrontar los *Evangelios* de la infancia de Jesús, pero se ve con claridad que sigue de cerca el texto del cuarto *Evangelio* y los escritos canónicos del *Nuevo Testamento*.

Propone también una larga discusión sobre el valor histórico del *Evangelio* de Juan, rechazando la interpretación de Rudolf Bultmann, aceptando en parte la de Martin Hengel y criticando la de algunos autores católicos, para después exponer su propia síntesis (cercana a las tesis de Hengel, si bien con un equilibrio y un orden diferentes). La conclusión es que el cuarto *Evangelio* «no proporciona simplemente una especie de trascripción mecanográfica de las palabras y de las actividades de Jesús, sino que, en virtud de la comprensión nacida del recuerdo, nos acompaña, más allá del aspecto externo, hasta la profundidad de las palabras y de los acontecimientos, a esa profundidad que viene de Dios y que conduce hacia Él».

Pienso que no todos se reconocerán en la descripción que el autor hace del cuarto *Evangelio* cuando dice: «El estado actual de la investigación nos permite ver perfectamente en Juan al hijo del Zebedeo, al testigo que responde con la solemnidad de su propio testimonio ocular, identificándose también como el auténtico autor del texto», pero seguramente será un tema a discutir con el segundo volumen del libro.

Todo esto nos remite al *método de la obra*. Ratzinger se opone firmemente a lo que, recientemente, se denominó –especialmente en las obras del mundo anglosajón americano– «el imperialismo del método histórico-crítico». Reconoce que tal método es importante, pero que, sin embargo, corre el riesgo de quebrar el texto, seccionándolo y haciendo casi incomprensibles los hechos a los que se refiere. En realidad, el autor se propone leer los diversos textos remitiéndolos al conjunto de la Escritura. De esta forma, se descubre que «existe una dirección común: el *Viejo* y el *Nuevo Testamento* no pueden disociarse. Es cierto que la hermenéutica cristológica, que ve en Jesucristo la clave del conjunto, y, partiendo de él, comprende la Biblia como una unidad, presupone un acto de fe y no puede derivarse del puro método histórico. Pero este acto de fe es intrínsecamente portador de razón, de una razón histórica que permite ver la unidad interna de la Escritura y, a través de ella, adquirir una comprensión nueva de las diferentes fases de su recorrido sin desposeerlas de su originalidad».

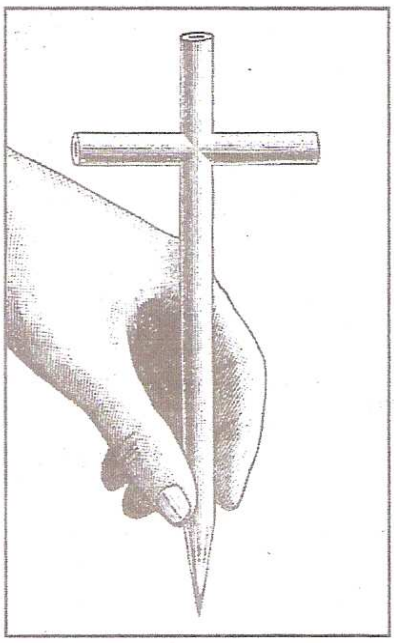

SEAN MACKAOUI

Hago esta larga cita para mostrar que, en el pensamiento del autor, razón y fe están «recíprocamente entrelazadas», cada una con sus derechos y con su propio estatuto, sin confusiones ni malas intenciones. El autor rechaza la contraposición entre fe e Historia, convencido de que el Jesús de los *Evangelios* es una figura histórica y que la fe de la Iglesia no puede dejar de lado esta base histórica cierta.

Eso significa, en la práctica, que el autor *confía* en los *Evangelios*, aun integrando todo lo que la exégesis moderna nos dice. De todo eso sale un *Jesús real*, un *Jesús histórico* en el sentido propio del término. Su figura es «mucho más lógica e históricamente comprensible que las reconstrucciones con las que nos hemos tenido que confrontar en las últimas décadas».

Ratzinger está convencido de que «sólo si algo extraordinario se ha verificado, si la figura y las palabras de Jesús superaron radicalmente todas las esperanzas y todas las expectativas de la época, sólo así se explica su crucifixión y su eficacia». Y eso, al final, conduce a sus discípulos a reconocerle el nombre que el profeta Isaías y toda la tradición bíblica habían reservado sólo a Dios.

Aplicando este método a la lectura de las palabras y discursos de Jesús, el autor confiesa estar persuadido de que «el tema más profundo de la predicación de Cristo era su propio misterio, el misterio del Hijo, en el que Dios está presente y en el que él cumple su palabra». Algo especialmente cierto en el Sermón de la Montaña –al que se le dedican dos capítulos–, y en las parábolas y las otras grandes palabras de Jesús. Como dice el autor, afrontando la cuestión joánica, es decir, la del valor histórico del *Evangelio* de Juan y, sobre todo, de las palabras que él hace decir a Jesús, palabras tan diversas de las de los *Evangelios sinópticos*, el misterio de la unión de Jesús con el Padre está siempre presente y determina todo lo demás, aun permaneciendo escondido bajo su humanidad. En conclusión, necesitamos «leer la Biblia –y especialmente los *Evangelios*–, como una unidad, como una totalidad –algo que viene exigido por la naturaleza misma de la palabra escrita de Dios– que, en todos sus estratos históricos, es la expresión de un mensaje intrínsecamente coherente».

¿Qué valoración global podemos hacer de la obra, más allá del número de ejemplares vendidos en todo el mundo, que, a fin de cuentas, no es un signo especialmente significativo del auténtico valor? Ratzinger confiesa que este libro «es el resultado de un largo camino interior»; a pesar de que comenzó a trabajar en él durante el verano de 2003, el libro es el fruto maduro de la meditación y del estudio que han ocupado su vida entera. Y ha extraído la consecuencia de que «Jesús no es un mito; es un hombre de carne y hueso, una presencia totalmente real en la Historia, y nosotros podemos seguir el camino qué El tomó. Podemos escuchar sus palabras gracias a los testimonios. Ha muerto y ha resucitado».

Estamos ante un ardiente testimonio sobre Jesús de Nazaret y sobre su significado para la Historia de la Humanidad y para la comprensión de la auténtica figura de Dios. A mi juicio, el libro es bellísimo, se lee con cierta facilidad y nos hace entender mejor tanto a Jesús, el Hijo de Dios, como la gran fe del autor, que no se limita al dato intelectual, sino que nos indica la vía del amor de Dios y del prójimo. Por ejemplo, al explicar la parábola del Buen Samaritano, cuando dice: «Todos necesitamos el amor salvífico que Dios nos da con el fin de que podamos ser, también nosotros, capaces de amar, y de que necesitemos a Dios, que se hace nuestro prójimo, para llegar a ser el prójimo de todos los demás».

Caminando hacia el final de mi vida, yo también había sopesado escribir un libro sobre Jesús como conclusión de los estudios y trabajos que he realizado sobre el *Nuevo Testamento*. Ahora, me parece que esta obra de Joseph Ratzinger se corresponde con mis deseos y mis expectativas. Por eso, estoy muy contento de que lo haya terminado. Sólo me queda desear que mucha gente sienta la misma alegría que yo al leerlo.

Carlo Maria Martini es arzobispo emérito de Milan.

I per a acabar...

Cavil·lades d'un desenfeinat

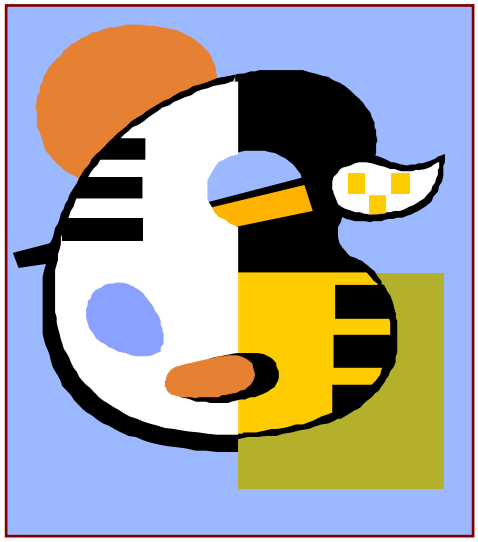

Una qüestió que no em deixa dormir...

J. Sancho

En Tomeu Moll, quan conta lo dels tords, pareix suposar que aquesta fou cosa dels Modèlics... Va tort. Aquesta fou cosa dels modelicons !
Els Modèlics, Modèlics, estaven ocupats en coses més importants.
Així que, torders, no us faceu massa il·lusions: justet, justet, modelicons !

Jo no sé bé qui va tenir l'encert i la subtilesa mental de distingir entre Modèlics i modelicons, però qui ho feu tenia la vista molt fina i una intuïció genial. Demés, el fet mateix que hagi persistit dins el col·lectiu aquesta percepció de Modèlics/modelicons parla molt a favor que aquest fenomen realment existia. "Haberlos, haylos !"

I aquesta és la qüestió a la que jo vaig donant voltes i que no em deixa dormir: Qui punyetes era modèlic i quins altres, demés de mi, érem modelicons ? Com ho podríem desxernir ?

Vegem si no, si - situats dins el paradigma /tipus rector Sureda - no estaria prou clar que...en Joan Bauzà, en Toni Perelló, en Rafel Umbert... entre altres, serien MODÈLICS, i... en Miquel Amengual, en Miquel Bestard, o jo mateix... - entre un grapat d'altres - érem només modelicons… (Jo, demés, estaria dins la subclasse de "miraculosos", és a dir, d'aquells que només "per miracle" arribarem a port... Un altre dia amb més lleguda us contaré el bell sermó que un bon matí, estant sols dins la sagristia, em feu D. Pere Sureda sobre la humilitat de sant Josep mentre jo, ben enfeinat i sense parar gens la meva tasca, intentava arreglar l'amplificador de la capella: Trobava ell, amb molta raó, que això d'arreglar amplificadors amb un soldador en una mà i un tros de cable en l'altra no ho hagués fet mai sant Josep, que *"només feia coses humils i silencioses"*, me va dir. I els amplificadors... humils no ho sé, però "silenciosos" no ho són gens. Dit això, queda prou aclarit per què, amb tot mereixement, figurava jo entre els modelicons : Entre molts d'altres motius ben manifests, perquè no era com sant Josep, al cel sia. I el que més me fot és que el punyetero tenia raó: Jo m'ho tenia bastant cregut, no era fàcilment "controlable" i vaig anar sempre tan a lloure com vaig poder. Res de S. Josep).

Però, basta d'"excursus" i tornem a la qüestió.

Encara ara n'hi ha que no hem pogut destriar mai molt bé els llindars entre ambdues subcategories: Modèlics "de pata negra" i modelicons, demés morralla, cabrum o apèndix col·lateral per a "fer embalum".

I aquesta és una qüestió que, com podeu suposar, encara ara me lleva la son i no em deixa dormir gens a ple, i crec que, passats els anys necessaris, ja s'ha fet l'hora d'intentar fer-ne una anàlisi científica per tal d'establir quins eren els criteris de distinció, i això me permeti a la fi quedar tranquil i morir en pau.

Però jo, naturalment, no tenc totes les claus per a poder esbrinar bé quins eren els trets definitoris d'ambdues subcategories Si algun altre desenfeinat me pogués donar una mà aportant les seves conclusions al respecte, tal volta algun dia entre tots en podríem treure aguller i em tornaria el repòs.

Metodològicament, però, hi ha d'entrada un inconvenient que ens caldrà tenir en compte i és que aquest etiquetatge de MODÈLICS no l'establirem nosaltres, sinó la superioritat i, sobretot, la Superioritat Suprema (S.S. *o* ⚡⚡); i és, per tant, maldant immergir-nos dins el seu paradigma mental on solament podríem establir uns criteris aproximats de distinció. Però, com no podrem emprar un mètode introspectiu, hauríem d'intentar establir primer uns criteris extrospectius, és a dir, unes formes de comportament extern que palesin els "mèrits" i "demèrits" que de cada subjecte es consideraven determinants. Per exemple: "*esser bon al·lot*" = 0 punts; "*esser brillant o 'in splendoribus'*" = 1 punt ; "*esser persona seriosa*" = 2 punts; "*sentir-se el paper* de persona seriosa" = 2 punt més; "*Com sant Josep*" = 3 punts; "*anar per lliure*" = - 2 punts (és a dir, 2 baix 0); "*esser rebotat, poc diplomàtic o massa espontani*" = un altre - 2; *e così via…*

Convé considerar també que MODÈLIC ho era el conjunt del curs respecte als altres cursos; però és evident que aquesta exemplaritat se basava no en *tots* nosaltres (un conjunt d'elements com jo, p.e., mai per mai hagués assolit tal distinció: *"Tu tens es sentit pràctic de sa vida, però no tens sa vida des sentit pràctic..."*, paraules textuals. Hi ha que dir que filaven prim i hi tocaven ferm), així que hauríem d'aclarir d'una vegada amb quins altres elements se basava la cosa i per què. Vet aquí unes preguntes que hauríem d'escatir, perquè jo no hi trop resposta:

*** Per què** *nosaltres (és un dir)* érem "*modèlics*" o els del curs de davant eren "*héroes*"? *Tot fa pensar que ho devíem ser* ***majoritàriament*** *i, per tant, els* **modelicons** *seríem quatre rates insuficients per a desmerèixer significativament el conjunt.* **Qui éreu, pàries**?

*** Per què** - a la vista de la S.S.- els modèlics éreu MODÈLICS i **en què ho éreu, cabrons ! ?** Per suposat, devíeu tenir *"sa vida des sentit pràctic"*, però... era també imprescindible tenir *"es sentit pràctic de sa vida"*? O no era necessari? Aquestes qüestions fa molts d'anys que no em deixen dormir en pau...

Així que, qui en tengui les respostes i me pugui treure de dubtes farà una bona obra de misericòrdia: *"ensenyar als ignorants"*, i traurà una ànima de penes.

Adéu ! i feis bonda, MODÈLICS... *Els modelicons no importa en faceu tanta.*